

UITVOERINGSPLAN

De energiearmoede aanpak Schagen

Datum: 16 november 2022

Bestuurlijk opdrachtgever:
Ambtelijk opdrachtgever:
Opdrachtnemer:

Puck de Nijs-Visser
Rinda de Goede
Kathy Boomstra

1. Aanleiding

Schagen heeft van het Rijk een financiële bijdrage ontvangen om huishoudens (huurders en eigenaar bewoners) met een laag inkomen en hoge energiekosten en/of wonen in een huis dat niet goed is geïsoleerd te ondersteunen.

Op 22 september 2022 heeft het college besloten om bij de besteding van de Rijksmiddelen voor de aanpak van energiearmoede in te stemmen met het uitwerken van een maatwerk gerichte aanpak die aansluit op de specifieke doelgroepen huishoudens en hun behoeftes. Hierbij is aandacht voor integraliteit, uitvoerbaarheid en aansluiting op de ambities genoemd in het coalitieakkoord 2022.

In dit Uitvoeringsplan wordt beschreven hoe we huishoudens die het hardst worden getroffen door energiearmoede op korte termijn hulp aanbieden. Dit uitvoeringsplan beschrijft welke maatregelen de gemeente Schagen de komende 2 jaar kan uitvoeren om energiearmoede in onze gemeente aan te pakken. Hiervoor is een analyse gemaakt van groepen huishoudens en wordt advies gegeven over welke maatregelen het beste ingezet kunnen worden.

2. Probleem-/vraagstelling

Hoe zorgen we dat de Rijksmiddelen worden ingezet om de beste energiebesparende maatregelen bij de juiste groepen huishoudens te krijgen?

Bij de uitwerking van onze aanpak staan onderstaande vragen centraal:

- Hoeveel huishoudens in Schagen zijn energiearm?
- Waar wonen energiearme huishoudens?
- Hoe ondersteunen we huishoudens met energiearmoede?
- Hoe bereiken we deze huishoudens?

3. Doelstelling

We gaan gericht maatregelen aanbieden aan huishoudens die minder draagkrachtig zijn en in een huis wonen dat niet goed is geïsoleerd.

4. Doelgroep analyse

Energiearmoede vindt plaats wanneer iemand de energierekening niet meer kan betalen of het energieverbruik drastisch moet verminderen om rond te komen. De belangrijkste indicator hiervoor is de financiële situatie (inkomen en/of risico op schuld). Hiermee wordt de omvang van de doelgroep bepaald, maar het is geen toetsingscriterium voor maatregelen. Inzichten over energieverbruik en – labels kunnen richting geven in wie, wanneer en hoe geholpen kan worden.

Hoeveel huishoudens in Schagen zijn energiearm?

Het CBS heeft gebruik gemaakt van kenmerken die zowel bij CBS als gemeente/provincie bekend zijn: bouwjaar, oppervlakte, woningtype, label, armoederegelingen etc. (zie bijlage 1). Daarna heeft CBS deze kenmerken gekoppeld aan energiearmoede. Via een beslisboom zijn groepen gemaakt met een hoog aandeel energiearmoede. Deze groepen zijn aan de hand van kenmerken omschreven (zie bijlage 2). Tot slot kunnen wij deze kenmerken gebruiken om deze groepen met hoge kans op energiearmoede terug te vinden. Het projectresultaat (dataset inclusief technische toelichting) wordt **19 december 2022** gepubliceerd op de website van het CBS/RDC Schagen: www.cbs.nl/udc-schagen. Na publicatie zijn deze data openbaar en kan de data worden gebruikt.

Waar wonen energiearme huishoudens?

De dataset van het CBS beschrijft groepen met het aantal huishoudens en het aandeel (percentage) huishoudens met een hogere kans op energiearmoede. De groepen zijn enkel gebaseerd op gegevens die ook bekend zijn bij de gemeente Schagen. Hierdoor kan de gemeente met behulp van deze groepen adressen identificeren met een hogere kans op energiearmoede.

5. Doelgroep benadering

Hoe ondersteunen we huishoudens met energiearmoede?

Iedere groep die door het CBS in beeld is gebracht heeft zijn eigen kenmerken en behoeftes (zie bijlage 3). We leveren maatwerk bij de uitvoering. Per groep is een aanbod voorbereid om de middelen in te zetten voor zowel kleinere energiebesparende maatregelen als grotere (structurele) energiebesparende maatregelen.

Hoe bereiken we deze huishoudens?

Mensen die lijden onder energiearmoede kampen vaak met multi-problematiek, waaronder schulden, en hebben daarom vaak andere dingen aan hun hoofd dan energiebesparen. Er heerst veel laaggeletterdheid en slechte taalbeheersing, wat het lastig maakt voor energiearme huishoudens om gebruik te maken van beschikbare subsidies en regelingen. Generieke

regelingen die gecommuniceerd worden via algemene kanalen zijn daarom weinig effectief. Daarnaast is deze groep wantrouwend naar de overheid, wat het lastig maakt om ze te bereiken. Een brief van de gemeente met een cadeaubon die mensen moeten aanvragen werkt bijvoorbeeld niet. Iemand die langsgaat met die cadeaubon wel, blijkt uit ervaring bij onder andere de gemeentes Rotterdam en Gouda.

De doelgroep moet dus zeer proactief en gericht benaderd worden, en volledig worden ontzorgd. De doelgroep staat open voor hulp en kan daarvoor het beste benaderd worden door mensen en organisaties waar zij al bekend mee zijn en die zij vertrouwen. Door hen voelen zij zich gezien en gehoord. Daarom willen wij samenwerken met organisaties die werkzaam zijn binnen het sociaal-maatschappelijk werk. De organisaties fungeren als ambassadeurs en uitvoerders. Dit netwerk kan ingezet worden om in contact te komen met mensen die te maken hebben met energiearmoede.

Via onderstaande partners worden de maatregelen onder de doelgroepen aangeboden:

- Humanitas: We gaan gebruik maken van diensten van Humanitas. Zij organiseren iedere week een Financieel Café en ondersteunen inwoners met financiële problemen door een budget coach gesprek (Financieel Fit). Deze dienstverlening wordt uitgebreid.
- Wonen Plus Welzijn: We gaan gebruik maken van de diensten van Wonen Plus Welzijn. Zij werken binnen 5 pijlers:
 1. Ontmoeten in Buurt en Dorp
 2. Zelfstandig thuis met o.a. een klusbrigade
 3. Individuele welzijnsdiensten met o.a. Senioren Woonadviseur
 4. Talent werkt met o.a. werkleerbedrijf de Factorie
 5. Ondersteuning en begeleiding geheugenproblematiekBinnen deze pijlers hebben zij diverse diensten en activiteiten waarin zij op diverse manieren uitvoering kunnen geven aan het thema energiearmoede. Middels voorlichting, preventie, signalering en ontzorging.
- Wijkteams: Consulents worden geïnformeerd, zodat zij huishoudens kunnen ondersteunen bij o.a. vroeg signalering (betalingsachterstanden van huur, energie en water), statushouders, inburgering, financiële redzaamheid. De consulents verwijzen inwoners door naar het juiste loket.
- Woningcorporaties: We gaan samen werken met de woningcorporaties waarmee we prestatieafspraken hebben (Wooncompagnie, Woningstichting Den Helder en Woonzorg Nederland). Zij hebben afspraken met installateurs, aannemers en beschikken over een eigen onderhoudsteam. De maatregelen moeten de huurder ten goede komen en niet de woningcorporatie zelf en mag niet leiden tot huurverhoging.
- Particuliere woningmaatschappijen: We gaan in gesprek met particuliere woningmaatschappijen. Gemeente Schagen heeft geen prestatieafspraken met particuliere woningmaatschappijen (bijvoorbeeld Stichting Woningmaatschappijen VSN, Aegon en Amvest). Dat doen we alleen met corporaties die maatschappelijke instellingen vormen volgens de wet en DAEB bezit hebben. Dit is zo in de wet vastgelegd. We kunnen particuliere woningmaatschappijen ook niet dwingen tot het verduurzamen van hun bezit, we hebben geen wettelijke grondslag daarvoor. Energiebesparende maatregelen en verduurzaming mag niet leiden tot huurverhoging.
- Energiecoöperatie NHEC: Binnen de warmtetransitie werken wij al samen met energiecoaches. Zij geven energiebespaaradviezen aan particuliere woningeigenaren. Dit team wordt uitgebreid en mogelijk aangevuld met energiekussers.
- Duurzaam Bouwloket: In de webshop van Duurzaam Bouwloket kiezen bewoners zelf producten uit of bestellen een kant en klare energiebespaarbox. Zo kunnen zij maximaal op hun energierekening besparen zonder het bedrag voor te schieten. We stellen een productenlijst samen en geven vorm aan energiebespaarboxen met producten waarmee bewoners eenvoudig en maximaal besparen op de energierekening.

6. Maatregelen

We stellen drie pakketten met maatregelen voor:

- Pakket 1. Woning met een goed energielabel
- Pakket 2. Bewoner ontzorgen
- Pakket 3. Woning met een slecht energielabel

Aansluitend bij de doelstelling bestaat het pakket uit kleine en grote maatregelen waarmee verschillende groepen bereikt worden (huurders, huiseigenaren, VvE's, verhuurders). Met dit maatregelenpakket worden de inwoners met (risico op) energiearmoede allemaal op een manier geholpen. De voorgestelde pakketten bestaan daarnaast uit maatregelen die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden, omdat de gelden in 2024 volledig uitgegeven moeten zijn.

In bijlage 3 wordt per maatregel beschreven wat de maatregel inhoudt, waarom deze maatregel efficiënt is en welke doelgroep ermee bereikt wordt, hoe de doelgroep bereikt wordt en welke kosten ermee gepaard gaan. De pakketten met voorgestelde maatregelen hebben een maximale bijdrage en het aantal huishoudens dat hiervoor in aanmerking komt zijn limitatief en op adres geïdentificeerd (zie hoofdstuk 8).

7. Fasering en planning

In onderstaand overzicht is per fasen het resultaat van het product en de planning opgenomen.

Fase 1. Projectopdracht	Planning
<ul style="list-style-type: none"> Toewijzen opdrachtgever, opdrachtnemer en projectorganisatie Samenstelling projectteam Uitgangspunten bepalen voor selectie van de doelgroepen en de vorm van de aan te bieden besparingsmogelijkheden Consultatie externe partners (o.a. Wooncompagnie, Woonzorg, huurdersverenigingen) Inventarisatie uitvoerende partners (o.a. DBL, NHEC, marktpartijen) Opdrachtverstrekking CBS projectvoorstel energiearmoede Schagen <p>→ College besluit</p>	22 september
Fase 2. Uitvoeringsplan	
<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken van de specifieke doelgroepen om de beschikbare middelen effectief in te zetten in een gedifferentieerde aanpak Afspraken maken met woningcorporaties Samenwerking met energiecoöperatie <p>→ College besluit, raadsinformatiememo en persbericht</p>	22 november
Fase 3. Contractafspraken en/of aanbesteden (indien noodzakelijk)	
<ul style="list-style-type: none"> Versturen van uitnodigingen aan uitvoerende partijen Uiterlijke ontvangst van vragen voor inschrijvingen Bekendmaken Nota van Inlichtingen inschrijffase Uiterlijke ontvangst van inschrijvingen Opening kluis met inschrijvingen Versturen gunningsbeslissing <p>→ Gunning externe uitvoeringspartner(s)</p>	december
Fase 4. Uitvoeren	
<ul style="list-style-type: none"> Start communicatiecampagne Uitvoering aanpak energiearmoede <p>→ Aanpak energiearmoede</p>	januari 2023 tot en met december 2024
Fase 5. Evaluatie	
<ul style="list-style-type: none"> Monitoring van de voortgang en bijsturing <p>→ College en raad wordt geïnformeerd over de voortgang</p>	juli 2023
Fase 6. Verantwoorden	
<ul style="list-style-type: none"> SiSa verantwoording rijks gelden 	juli 2024

8. Kosten en baten

Aan de hand van de groepen die door het CBS zijn gedefinieerd is onderstaande aanpak uitgewerkt. Aangezien de groepen en aantallen niet openbaar zijn betreft dit een indicatie.

Pakket	Groepen huishoudens met grotere kans op energiearmoede	Kenmerken groepen huishoudens met grotere kans op energiearmoede	Ondersteuning	Maatregelen	Aantal huishoudens	Kosten per huishouden	Proceskosten	Totale kosten per huishouden	Totale kosten per pakket
Pakket 1	Woning met goed energielabel	Groep: 3 Energietabel: A t/m C Eigenaar: koop en huur	Maatregelen gericht op gedragsverandering	* Inzicht in energieverbruik * Webshop * Energiebespaaradvies (koop)	520	€ 250	10%	€ 275	€ 143.000
Pakket 2	Bewoner(s) ontzorgen	Groepen: 2 + 4 Energietabel: C t/m G Eigenaar: huur	Kleine energiebesparende maatregelen	* Inzicht in energieverbruik * Webshop * Energieklussers (klusbrigade)	440	€ 500		€ 550	€ 242.000
Pakket 3	Woning met slecht energielabel	Groep: 1 Energietabel: D t/m G Eigenaar: koop en huur	Grotere energiebesparende maatregelen	* Energiebespaaradvies * Webshop * Isolatie aanpak	225	€ 1.500		€ 1.650	€ 371.250
Totaal					1.185				€ 756.250

Kosten

Maatregel	Kosten
Pakket 1	€ 143.000
Pakket 2	€ 242.000
Pakket 3	€ 371.250
Maatwerk voor huishoudens die nog niet in beeld zijn	€ 7.562
Totaal	€ 763.812

Baten

Rijksbijdrage	Budget
SPUK	€ 295.797
SPUK	€ 295.797
NIP	€ 172.218
Totaal	€ 763.812

9. Organisatie

Vanaf de start is integraal samengewerkt. Zowel de interne organisatie, het bestuur en de samenwerkingspartners zijn betrokken bij de uitwerking voor de aanpak van energiearmoede. Door alle partijen te betrekken ontstaat een netwerk en commitment voor de uitvoering.

Projectteam

Om de integraliteit en de koppeling met andere programma's te waarborgen is er een interne projectteam ingericht, met participerende rol van de van toepassingen zijnde vakdisciplines.

Team	Taakveld	Collega	Uren
RO	Ruimtelijke Ordening	Kathy Boomstra	100
		Vacature ondersteuning	80
		Nancy van Dijk	40
SO	Beleid Samenleving	Anne Braakman	80
OO	Communicatie	Kirsten Ripken	80
PP	Inkoop	Marcel Eversdijk	10
FN	Financieel advies	Robert van der Lei	10
IA	Data & Geo	Tanja Cruiff Ruud Smith Peter Glas	Afgerond
	CBS	Lydia Geijtenbeek	Afgerond

Interactieve werksessies tijdens bestaande afdelingsoverlegstructuren

Afhankelijk van de wensen van de betrokken afdelingen is het mogelijk dat de projectleider een aantal keer aanschuift bij een afdelingsoverleg, cluster- of werk overleg of teamsessie voor een toelichting op het proces of een interactieve werksessie organiseert. Op deze manier is ook het projectplan gepresenteerd aan bijvoorbeeld het cluster team Samenleving.

Partneroverleg

Onze aanpak vraagt nauwe samenwerking tussen het sociale domein, het taakgebied duurzaamheid en externe partijen. Er wordt structureel een partneroverleg georganiseerd. Onderstaande partners worden in ieder geval betrokken bij het partneroverleg:

- o Woningcorporaties en huurdersverenigingen
- o Energiecoöperatie NHEC
- o Humanitas
- o Wonen Plus Welzijn

Onze partners vormen een belangrijke schakel in de doelgroep-benadering, vanwege hun grote bereik onder juist de kwetsbare inwoners. In afstemming met de partners worden de huidige diensten en activiteiten uitgebreid. Er wordt onderzocht welke kansen er zijn voor nieuw op te zetten diensten, (voorlichtings)activiteiten en vormen van ondersteuning aan bewoners.

Met de partners worden afspraken gemaakt over de toedeling van de klussen aan het onderhoudsteam van de Woningcorporaties en de klusbrigade van Wonen Plus Welzijn. De energiecoaches hebben in 2022 ervaring opgedaan met het geven van energiebespaaradvies aan particuliere woningeigenaren. De energiecoaches kunnen hun kennis en kunde delen met de andere partners. En samen met hen mogelijk ook de huisbezoeken in het kader van energiearmoede te verrichten bij de mensen met een huurwoning. Dit ook in het belang van de uniformiteit.

10. Communicatie

Interne communicatie

Collega's worden op de hoogte gebracht van het proces en de aanpak door gebruik te maken van de bestaande communicatiekanalen, waaronder: SNOR en de Nieuwsflits van de wijkteams. Ook het KCC, wijk coördinatoren en wijkteams worden geïnformeerd.

Externe communicatie

Communicatie kan het best verlopen via onze partners. Deze professionals staan al in contact met de doelgroep en vormen de brug tussen de doelgroep en de overheid. Zij kunnen mensen met energiearmoede naar de juiste regelingen en subsidies begeleiden, bijvoorbeeld door voorlichting te geven wanneer zij toch al 'over de vloer' zijn. De essentie is dus een persoonlijke benadering door mensen en instanties die vertrouwd worden en die achter de voordeur komen bij de mensen uit de doelgroep.

11. Informatiebeheer

Monitoring

Er wordt gemonitord hoe vaak de maatregelen worden uitgevoerd en hoeveel geld er wordt uitgegeven. Zo kunnen we tijdig bijsturen door het geld anders te verdelen over de maatregelen.

Vervolg data-analyse

Door het projectteam is een keuze gemaakt op de indicatoren: 130% van sociaal minimum, lage energetische kwaliteit, hoge kosten, en combinaties van elkaar, energielabel, woningtype, oppervlakteklasse, WOZ-waarde. Bij de monitoring (fase 5) zou het relevant kunnen zijn om de indicator van inkomen te verhogen van 130% naar 150% of zelfs meer te analyseren.

Bestedingstermijn

De Rijksmiddelen energiearmoede die aan gemeenten zijn uitgekeerd hadden oorspronkelijk een bestedingstermijn tot 31 december 2023. Het ministerie van BZK wilt voorkomen dat de middelen (gedeeltelijk) teruggevorderd worden, omdat de bestedings- of uitvoeringstermijn te kort is om deze structurele maatregelen te treffen. Om deze reden is besloten de uitvoeringstermijn met een jaar te verlengen tot **31 december 2024**. Tot slot benadrukt BZK dat het de bedoeling is om zoveel mogelijk middelen in te zetten op maatregelen die voor deze winter getroffen worden.

Verantwoording

Onze samenwerkingspartners moeten voldoen aan de SiSa verantwoording. Het aantal SiSa indicatoren is uitgebreid en stelt hoge eisen aan de rapportage (categorie 8). Hieronder is een overzicht gegeven van de SiSa indicatoren.

Nr.	Indicator
1	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn vertrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening
2	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening
3	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 en 02 gemoeide kosten
4	Cumulatieve besteding (tot en met jaar T) van de onder indicator 01 en 02 gemoeide kosten
5	Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen
6	Besteding (jaar T) van de onder indicator 05 gemoeide kosten
7	Cumulatieve besteding (tot en met jaar T) van de onder indicator 05 gemoeide kosten
8	Het aantal toegepaste maatregelen in 6 categorieën

12. Risicofactoren en beheersmaatregelen

Gefaseerde uitvoering

Iedere doelgroep krijgt een ander aanbod. Dit betekent dat de groepen gefaseerd kunnen worden benaderd. Op deze manier kan de backoffice goed worden ingericht en iedereen goed worden geïnformeerd. Per samenwerkingspartner worden afspraken gemaakt over de uitvoering. Het kan zijn dat een specifieke doelgroep door de samenwerkingspartner gefaseerd wordt benaderd en niet in een keer een aanbieding ontvangt. Op deze manier kan iedereen de aandacht krijgen die zij verdient en ontstaan geen wachttijden.

Geheimhouding CBS

Ten behoeve van het ontvangen en gebruik van voorlopige resultaten voor het onderzoek 'Energiearmoede Schagen' buiten de gebruikelijke embargotermijn van het CBS is een geheimhoudingsverklaring ondertekend. De dataset van CBS mag pas na publicatie openbaar worden gemaakt. Dat betekent dat de doelgroepen en aantallen niet gedeeld mogen worden.

Onderbouwing AVG

Persoonsgegevens mogen vanuit de AVG alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Tenzij wordt gesteld dat het doel waarvoor de gegevens verwerkt worden verenigbaar is met het oorspronkelijke doel waarvoor deze zijn verzameld. Voor dit project wordt gewerkt met gegevens over bijstandsuitkeringen in huishoudens. Een bijstandsuitkering wordt verleend om mensen bijstand te bieden voor de noodzakelijke kosten van het bestaan. Stijgende energieprijzen kunnen ervoor zorgen dat dit niet meer toereikend is. Noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen hierdoor te hoog uitvallen waardoor energiearmoede kan ontstaan. Energiebesparende maatregelen kunnen hier (ten dele) voor compenseren. Om deze reden is het gebruik van deze persoonsgegevens verenigbaar met het oorspronkelijke doel waarvoor deze zijn verzameld (zie bijlage 4).

Staatssteun

We moeten voldoen aan de staatssteunregels. Bij het beschikbaar stellen van advies, energiebesparende materialen of het inregelen van een cv-installatie voor een eigenaar-bewoner is er in ieder geval op dat niveau geen sprake van staatssteun, omdat dit particuliere betreft en geen ondernemingen in Europeesrechtelijke zin. Bij huurders ligt dat anders. Wanneer de gemeente in het kader van de specifieke uitkering afspraken maakt met verhuurders bij de aanpak, moeten de afspraken zijn gericht op het geven van informatie en bieden van (eenvoudige) energiebesparende maatregelen aan huurders om deze aan te brengen in de woningen. In dat geval is er geen sprake van een voordeel dat de verhuurders toekomt, mits de specifieke uitkering wordt ingezet voor de huurder. De informatie en de maatregelen worden immers ter beschikking gesteld aan de huurders en komt hen ook ten goede in het energieverbruik.

Bijlage(n)

1. CBS: Huishoudens met energiearmoede naar achtergrondkenmerken
2. CBS: Groepen huishoudens met grotere kans op energiearmoede in Schagen
3. Doelgroep benadering
4. Gebruik persoonsgegevens voor aanpak energiearmoede

Bijlage 1. CBS: Huishoudens met energiearmoede naar achtergrondkenmerken

Deze data is nog niet openbaar.

Kenmerk	Categorie	Totaal woningen	Woningen waarvoor	Totaal woning	Laag inkomen,	Laag inkomen, lage	Woning met een	Woning met een	Woning met
		Aantal	Aantal	energiearmoede kan worden berekend	hoge kosten (LIHK) ⁴⁾	energetische kwaliteit (LILEK) ⁵⁾	laag inkomen (LI) ¹⁾	lage energetische kwaliteit (LEK) ²⁾	hoge kosten (HK) ³⁾
Totaal	Totaal NL			energiearmoede volgens LIHK ⁴⁾ en/of I II FK ⁶⁾	%	%	%	%	%
Aantal personen in het huishouden	Totaal Schagen								
	1 persoon								
	2 personen								
	3 personen								
	4 personen								
	5 of meer personen								
Leeftijdscategorie hoofdbewoner	20 jaar of jonger								
	21 tot en met 30 jaar								
	31 tot en met 40 jaar								
	41 tot en met 50 jaar								
	51 tot en met 60 jaar								
	61 tot en met 70 jaar								
	71 jaar of ouder								
Inkomen van het huishouden t.o.v. sociaal minimum⁸⁾	Minder dan 130%								
	131 tot en met 150%								
	151 tot en met 200%								
	201 tot en met 250%								
	Meer dan 250%								
	Geen waargenomen inkomen								
Gebruik sociale regelingen in het huishouden	Minstens één regeling ⁷⁾								
	Bijstand								
	WMO								
	Overige gemeentelijke regelingen								
	Minstens twee verschillende regelingen ⁸⁾								
Eigendom woning	Koopwoning								
	Corporatiewoning								
	Overige verhuur of onbekend								
Energie label	Energie label A								
	Energie label B								
	Energie label C								
	Energie label D								
	Energie label E								
	Energie label F								
	Energie label G								
	Energie label onbekend								
Woningtype	Vrijstaande woning								
	Twee-onder-een-kapwoning								
	Hoekwoning								
	Tussenvoning								
	Meerwoning								
Oppervlakteklasse	Onbekend								
	15 tot 50								
	50 tot 75								
	75 tot 100								
	100 tot 150								
	150 tot 250								
	250 tot 500								
	500 tot 10.000								
Woz-waarde	Onbekend of buiten bereik								
	150 duizend euro of minder								
	150 duizend euro tot 250 duizend euro								
	250 duizend euro tot 350 duizend euro								
	350 duizend euro tot 450 duizend euro								
	450 duizend euro tot 550 duizend euro								
	550 duizend euro of meer								
Wijkteam	Onbekend								
	Noord								
	Oost								
	Zuid								
	West								
Wijken in Schagen, 2020	Schagerbrug								
	Burgerbrug								
	Sint Maarten								
	Warmehuizen								
	Tuifenhorn								
	Waarland								
	Dijkshorn								
	Oudekuis								
	Schagen (woonkern-Midden)								
	Petten								
	Sint Maartensbrug								
	I Zand								
	Sint Maartensvlotbrug								
	Callertsoog								
	Schagen (woonkern-West en Bultengebied)								
	Schagen (woonkern-Oost en Bultengebied)								

Bron: CBS.

Voetnoten:

1) Onder laag inkomen (LI) verstaan we huishoudens met een besteedbaar (netto) inkomen van minder dan 130 procent van het sociaal minimum en een financieel vermogen dat bij de laagste 90% van Nederland hoort.

2) Een woning heeft een Lage Energetische Kwaliteit (LEK) als de gemiddelde energierekening van vergelijkbare woningen tot de hoogste 50% van Nederland behoort.

3) Een huishouden heeft hoge kosten (HK) als de energierekening tot de hoogste 50% van Nederland behoort.

4) LIHK staat voor Laag Inkomen en Hoge Kosten, zie boven voor een uitleg van de deeltbegrippen LI en HK.

5) LILEK staat voor Laag Inkomen en Lage Energetisch Kwaliteit van de woning, zie boven voor een uitleg van de deeltbegrippen LI en LEK.

6) Het besteedbaar inkomen van het huishouden is gerefereerd aan het basismatig minimum. Institutionele huishoudens, studentenhuishoudens en huishoudens waarvan het inkomen niet bekend is zijn hierbij uitgesloten. Zie de begrippenlijst voor een

7) Dit betreft het gebruik van tenminste één voorziening uit de bijstand, de WMO, of één van de gemeentelijke regelingen. Zie begrippenlijst voor een uitgebreide toelichting over deze regelingen.

8) Dit betreft het gebruik van minstens één voorziening binnen één van de genoemde regelingen en minstens één voorziening uit één of meer andere regelingen. Zie begrippenlijst voor een uitgebreide toelichting over deze regelingen.

Bijlage 2. CBS: Groepen huishoudens met grotere kans op energiearmoede in Schagen

Deze data is nog niet openbaar.

Groepen van huishoudens met een grotere kans op energiearmoede (LIHK en/of LILEK) in Schagen 2020

	Totaal huishoudens	Huishoudens waarvoor energiearmoede berekend is ¹	Energiearm huishouden volgens LIHK en/of LILEK ²
	Aantal	Aantal	%
Totaal huishoudens			
Groep 1 met grotere kans op energiearmoede:			
Een of meer personen met een armoederegeling, Energielabel D t/m G.			
Groep 2 met grotere kans op energiearmoede:			
Geen armoederegeling op het adres, Energielabel C t/m G, Verhuur door woningcorporatie, Schagerbrug, 't Zand, Tuitjenhorn, Dirkshorn, Callantssoog, Burgerbrug, of St. Maartensvlotbrug, Bouwjaar 1972 of eerder.			
Groep 3 met grotere kans op energiearmoede:			
Een of meer personen met een armoederegeling, Energielabel A t/m C of onbekend, Hoekwoning, 2-onder-1 kapwoning of tussenwoning.			
Groep 4 met grotere kans op energiearmoede:			
Geen armoederegeling op het adres, Energielabel C t/m G, Verhuur door woningcorporatie, Schagerbrug, 't Zand, Tuitjenhorn, Dirkshorn, Callantssoog, Burgerbrug, of St. Maartensvlotbrug, Bouwjaar na 1972.			

Bron: CBS.

Voetnoten:

1) Energiearmoede is enkel berekend voor woningen met bekende kenmerken, één huishouden en een bekend inkomen (zie: tabblad Toelichting). Aantallen afgerond op 100-tallen.

2) LILEK staat voor Laag Inkomen en Lage Energetische Kwaliteit van de woning, en LIHK voor Laag Inkomen en Hoge Kosten (zie: tabblad Toelichting).

Bijlage 3. Doelgroep benadering

Pakket 1. Woning met een goed energielabel

Beoogde doelgroep en bereik

CBS: groep 3 (zie bijlage 2)

Achtergrondkenmerken huishoudens:

- Een of meer personen met een armoederegeling
- Energielabel A t/m C of onbekend
- Hoekwoning, 2-onder-1 kapwoning of tussenwoning
- Eigenaar: koop en huur

Aantal huishoudens: 520

Ondersteuning

Maatregelen gericht op het creëren van bewustwording en het stimuleren om gebruik te maken van de aangeboden producten. Door middel van een adviesgesprek wordt samen met de energiecoach beslist welke producten het beste passen bij de bewoner en de woning.

Maatregelen

- Informatie over energieverbruik
- Inzicht in energieverbruik
- Webshop voor kleine energiebesparende maatregelen

Beschrijving

Bij het huisbezoek wordt hulp geboden bij inzicht in energieverbruik, besparingsmogelijkheden, het (online) aanvragen de energietoeslag en kleine energiebesparende maatregelen via een webshop of een check op het energiecontract.

Waarom deze maatregel?

- Goed energielabel + laag energieverbruik: Deze bewoners leven misschien nog niet daadwerkelijk in energiearmoede, maar maken wel kans om in de financiële problemen te komen.
- Goed energielabel + hoog energieverbruik: Deze mensen verbruiken veel, terwijl ze in een energiezuinige woning wonen. Dit kan aan de gezinssamenstelling liggen of ze zetten de thermostaat hoog en reguleren de temperatuur door de ramen open en dicht te doen. Ook kan er een technische oorzaak zijn waardoor de woning energiezuinig is op papier, maar in de praktijk niet. Hier zou in eerste instantie een energiecoach op zijn plaats zijn.

Stap 1

Je zou deze bewoners kunnen benaderen met een brief welke stappen zij kunnen zetten als ze financieel niet uitkomen.

Communicatie aanpak

- Aanmelden van inwoners die in aanmerking komen door gemeentelijke loketten
- (schuldhulpverlening en sociale partners)
- Informatieverstrekking via partners uit de wijk
- Verspreiden flyers in buurthuis, wijkverenigingen, bibliotheek (in diverse talen)

Kosten

Per woning maximaal 250 euro aan uitvoeringsmaatregelen.

Pakket 2. Bewoner ontzorgen

Beoogde doelgroep en bereik

CBS: groepen 2 en 4 (zie bijlage 2)

Achtergrondkenmerken huishoudens:

- Geen armoederegeling op het adres
- Energielabel C t/m G
- Eigenaar: Verhuur door woningcorporatie

Aantal huishoudens: 440

Ondersteuning

Maatregelen gericht op kleine energiebesparende maatregelen en ontzorging van de bewoner(s).

Maatregelen

- Energiebespaaradvies van een energiecoach
- Webshop voor kleine energiebesparende maatregelen
- Energieklussers (klusbrigade)

Beschrijving

Deur tot deur aanpak met energiebespaaradvies, kleine energiebesparende maatregelen via een webshop en eventuele energieklussers. De energieklussers worden geworven en opgeleid. Zij brengen direct kleine maatregelen bij de mensen aan, waaronder: kisten, tochtstrippen, radiatorfolie, brievenbusborstel, roosters in de vensterbank, waterzijdig inregelen en ledlampen.

Waarom deze maatregelen?

De kans is groot dat deze bewoners leven in energiearmoede; een hoge energierekening, mede door een slecht geïsoleerde woning. Met deze bewoners kun je op korte termijn kijken naar het laaghangend fruit, bijvoorbeeld via een energiecoach. Technisch kan daarna de stap gemaakt worden om het energielabel te verbeteren.

Stap 1

Er worden contractafspraken gemaakt met samenwerkingspartners en indien noodzakelijk een aanbesteding geopend voor een uitvoeringspartner die ook energieklussers levert.

Communicatie aanpak

Huis-aan-huis acties zijn het meest efficiënt, omdat ze laagdrempelig zijn en de bewoners volledig ontzorgen. Daarnaast hebben de maatregelen direct invloed op het energieverbruik en de energiekosten.

Kosten

Per woning maximaal 500 euro aan uitvoeringsmaatregelen.

Pakket 3. Woning met een slecht energielabel**Beoogde doelgroep en bereik**

CBS: groep 1 (zie bijlage 2)

Achtergrondkenmerken huishoudens:

- Een of meer personen met een armoederegeling
- Energielabel D t/m G
- Eigenaar: koop en huur

Aantal huishoudens: 225

Ondersteuning

Maatregelen gericht op grotere energiebesparende maatregelen.

Maatregelen

Collectieve inkoopacties voor isolatie met financieringsmogelijkheden.

Beschrijving

Deze bewoners zijn zich bewust van hun energieverbruik. Deze bewoners hoeft je niet op te voeden, maar hier is een technische aanpak nodig. Eerst goed isoleren.

Waarom deze maatregelen?

De kans is groot dat deze bewoners leven in energiearmoede; een hoge energierekening, mede door een slecht geïsoleerde woning.

Stap 1

Er wordt een aanbesteding geopend voor een uitvoeringspartner.

Communicatie aanpak

Bewoners ontvangen een brief met een uitnodiging voor deelname aan een collectieve inkoop van isolatie voor vloer, gevels, dak en/of ramen.

Kosten

Per woning maximaal 1.500 euro aan uitvoeringsmaatregelen.

Bijlage 4. Gebruik persoonsgegevens voor aanpak energiearmoede

Grondslag

Algemeen belang.

Er ligt een opdracht vanuit het Rijk waarbij budgetten beschikbaar zijn gesteld die we als gemeente zelf zo goed en gericht mogelijk moeten uitgeven om huishoudens te ondersteunen met het nemen van energiebesparende maatregelen.

Doel: welke opdracht ligt hieraan ten grondslag?

Opdracht vanuit het Rijk om energiearmoede aan te pakken. TNO heeft berekend dat ongeveer 1100 huishoudens in de gemeente Schagen verhoogd risico lopen op energiearmoede. Als gemeente willen we die 1100 huishoudens zo goed mogelijk gericht aanschrijven en helpen. Het idee is om dit dat gedreven aan te pakken met behulp van het CBS. Gegevens van het CBS zullen vervolgens gebruikt worden en gecombineerd met gegevens van de gemeente om deze huishoudens zo goed mogelijk in beeld te krijgen.

Het CBS beschikt o.a. over gegevens als bouwjaren van woningen, energielabels van woningen, type woning. Onderzoek van het CBS heeft uitgewezen dat een aantal gegevens waar we als gemeente over beschikken, gecombineerd met de gegevens van het CBS, indicatoren zijn om huishoudens met risico op energiearmoede goed in kaart te brengen. Dit betreft ook persoonsgegevens, namelijk:

- leeftijd
- aantal jaren dat mensen in een woning wonen
- het hebben van een bijstandsuitkering
- adresgegevens

Wanneer de analyse zo goed mogelijk een adressenlijst heeft opgeleverd zullen deze huishoudens zo gericht mogelijk worden aangeschreven.

Doel: gebruik gegevens

Persoonsgegevens mogen vanuit de AVG alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Tenzij wordt gesteld dat het doel waarvoor de gegevens verwerkt worden verenigbaar is met het oorspronkelijke doel waarvoor deze zijn verzameld. Voor dit project wordt gewerkt met gegevens over bijstandsuitkeringen in huishoudens. Een bijstandsuitkering wordt verleend om mensen bijstand te bieden voor de noodzakelijke kosten van het bestaan. Stijgende energieprijzen kunnen ervoor zorgen dat dit niet meer toereikend is. Noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen hierdoor te hoog uitvallen waardoor energiearmoede kan ontstaan. Energiebesparende maatregelen kunnen hier (ten dele) voor compenseren. Om deze reden is het gebruik van deze persoonsgegevens verenigbaar met het oorspronkelijke doel waarvoor deze zijn verzameld.

Transparantie

Belangrijk is om transparant te zijn in de werkwijze die we hanteren. Waarom hebben we persoonsgegevens verwerkt, welke gegevens hebben we verwerkt, welk doel hebben we hiermee voor ogen. Deze zaken zullen we dan ook helder moeten formuleren in de brief die richting de ca. 1100 huishoudens wordt gestuurd.

Dataminimalisatie

Vanuit het CBS is onderzoek gedaan welke gegevens indicatoren zijn die kunnen leiden tot energiearmoede. Deze gegevens zijn dan ook nodig om dit doel te bereiken.

Proportionaliteit

Als gemeente hebben we de keuze gemaakt om huishoudens zo gericht mogelijk aan te willen schrijven. Hierover is ook al vanuit het College van B&W een besluit genomen. Dit kan alleen bereikt worden door het verwerken van bovenstaande persoonsgegevens.

Subsidiariteit

“Is dit de beste manier om het gewenste doel te bereiken? Of zijn er nog andere manieren om tot het zelfde doel te komen waarbij minder inbreuk gemaakt wordt op de privacy van de betrokkenen?”

Wanneer de eerder genoemde persoonsgegevens niet gebruikt worden kan er geen gerichte selectie gemaakt worden op huishoudens die het hoogste risico lopen op energiearmoede. Alternatief zou zijn om de mogelijkheid voor energiebesparende maatregelen via een ander kanaal bekend te maken of om elk huishouden binnen de gemeente aan te schrijven. Deze minder gerichte aanpak is echter vele malen minder efficiënt.